

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สำนักงานอัยการสูงสุด เดิมชื่อ กรมอัยการ จัดตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 1 เมษายน พ.ศ.2436 ซึ่งเมื่อนับถึงปัจจุบันนี้ก็จะมียุถึง 117 ปี ถือเป็นส่วนหนึ่งในกระบวนการยุติธรรมของรัฐที่ทำหน้าที่ในการผดุงความยุติธรรมและรักษาความสงบเรียบร้อยให้แก่สังคมโดยการใช้ กฎหมายทางบังคับอย่างถูกต้องและเป็นธรรมเพื่อให้เกิดความสงบสุขโดยวิธีการของกฎหมายในสังคมตลอดมา โดยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2550 ซึ่งบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญในหมวด 11 ว่าด้วยองค์กรตามรัฐธรรมนูญ ส่วนที่ 1 นั้นได้กำหนดเป็น องค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญซึ่งประกอบด้วย 4 องค์กร คือ คณะกรรมการเลือกตั้ง ผู้ตรวจการแผ่นดิน คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ และ คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ส่วนที่ 2 เป็นองค์กรอื่นตามรัฐธรรมนูญ ซึ่งประกอบไปด้วย 3 องค์กร คือ องค์กรอัยการ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ และ สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ โดยเฉพาะ องค์กรอัยการนั้นเดิมไม่ได้กำหนดให้เป็นองค์กรตามรัฐธรรมนูญแต่ตามรัฐธรรมนูญฉบับปีพุทธศักราช 2550 นี้ได้กำหนดให้เป็นองค์กรตามรัฐธรรมนูญก็ด้วยเพื่อที่ ต้องการ ให้องค์กรอัยการ โดยสำนักงานอัยการสูงสุด ซึ่งมีหน้าที่ในการอำนวยความสะดวกยุติธรรมมีอิสระในการพิจารณา ทางการ คดีและการปฏิบัติหน้าที่ ต้องให้เป็นไปโดยเที่ยงธรรม องค์กรอัยการมีหน่วยงานต้นสังกัดคือ สำนักงานอัยการสูงสุด ซึ่งตามพระราชบัญญัติพนักงานอัยการ พ.ศ.2498 ได้กำหนดให้เป็นองค์กรที่มีหน้าที่ทางด้านการอำนวยความสะดวกซึ่งดำเนินการในฐานะเป็นทนายความ แผ่นดินฟ้องผู้กระทำผิดต่อศาล รักษาผลประโยชน์ของรัฐ และงานด้านการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนด้วย ซึ่งโดยเฉพาะบทบาทของพนักงานอัยการในหน้าที่การ คุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนนั้น มีสำนักงานอัยการคุ้มครองสิทธิและช่วยเหลือทางกฎหมายแก่ประชาชน มีชื่อย่อว่า “สคช.” จัดตั้งตามคำสั่งของกรมอัยการที่ 174/2525 ลงวันที่ 15 กันยายน 2525 เป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน การคุ้มครองสิทธิเสรีภาพและผลประโยชน์และให้ความช่วยเหลือประชาชนทาง ด้านกฎหมายของประชาชน โดยเป็นหน่วยงานหนึ่งในสังกัดสำนักงานอัยการสูงสุด และได้ดำเนินการมาตั้งแต่ ปี พ.ศ.

2525 มีหน้าที่ในงานให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายแก่ประชาชน และประสบความสำเร็จอย่างสูง ในด้านการช่วยเหลือทางกฎหมายแก่ประชาชนจนได้ผลดีเป็นที่น่าพอใจตลอดมา เพื่อให้ประชาชน ที่ขาดโอกาสที่ไม่สามารถเข้าถึงความยุติธรรมได้รับการคุ้มครองสิทธิในความเท่าเทียมกันไม่ว่า ทางด้านอื่นใดโดยในหน้าที่ของสำนักงานอัยการคุ้มครองสิทธิและช่วยเหลือทางกฎหมายส่วนมาก ได้กำหนดไว้ให้เป็นหน้าที่ของพนักงานอัยการมีหน้าที่กระทำได้ภายในเงื้อมมือที่กฎหมาย ยให้อำนาจไว้แต่ในงานด้านการให้ความช่วยเหลือทางด้านกฎหมายแก่ประชาชนนั้น ไม่มีข้อจำกัดจะเอา เหตุของกฎหมายให้อำนาจไว้มาเป็นบรรทัดฐานหรือเป็นกรอบในการบริการให้ความช่วยเหลือทาง กฎหมายแก่ประชาชนผู้มาขอความช่วยเหลือทางด้านกฎหมายเพียงเท่า นั้นไม่ได้ เพราะปัญหา ทางด้านกฎหมายซึ่งเป็นปัญหาใน สังคม พื้นฐานของปัญหานั้นเป็นปัญหาที่มากมายไม่สามารถจะ กำหนดเอาไว้ในลักษณะเป็นกรอบในการให้บริการช่วยเหลือทางกฎหมายแก่ประชาชนได้ โดย สำนักงานอัยการคุ้มครองสิทธิและช่วยเหลือทาง กฎหมายนั้นมีอยู่ทุก สำนักงานอัยการจังหวัดทุก จังหวัด โดยเรียกชื่อตามหน่วยงานนั้น ๆ และมีชื่อเรียกย่อเพื่อให้ง่ายและเป็นที่ยอมรับความเข้าใจ ของประชาชนคือ “สคช.” โดยประชาชนที่ได้ มาขอความช่วยเหลือ ทางด้านกฎหมาย นั้นจะ ได้รับ ประโยชน์อย่างมากมาในการมาขอรับบริการทางการขอความช่วยเหลือ ทางด้านกฎหมาย จาก สำนักงานอัยการสูงสุด โดยขอรับ ความช่วยเหลือจากสำนักงานคุ้มครองสิทธิและช่วย เหลือทาง กฎหมายแก่ประชาชน (สคช.) เพราะเป็นหน่วยงานที่ประชาชนให้ความเชื่อถือทั้งการให้บริการที่ดี มีประสิทธิภาพทั้งบทบาทตามอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานตามกฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ ไว้ อีกทั้งทางด้านเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติ ดียังมีความเชี่ยวชาญ ทางความรู้ความสามารถทาง ด้านการใช้ กฎหมายโดยเฉพาะด้วย จึงเป็นหน่วยงานหนึ่งขององค์กรอื่นตามรัฐธรรมนูญที่มีศักยภาพสูงในงาน ด้านการอำนวยความสะดวกยุติธรรมและการให้ความช่วยเหลือทางด้านกฎหมายแก่ประชาชน ซึ่งทำให้ใน สภากาการณ์ในปัจจุบัน นี้ได้มีประชาชนร้อง ขอความช่วยเหลือจำนวน มากไม่ว่าจะขอรับบริการใน ส่วนของในพื้นที่ของจังหวัดใดก็ตามแต่มาตรฐานการให้บริการความช่วยเหลือทางกฎหมายนั้น ต้องมีมาตรฐานเดียวกันให้สมประโยชน์แก่ผู้มาขอรับการบริการขอความช่วยเหลือทางด้าน กฎหมายมากที่สุด แต่เท่าที่ผ่านมามี ปัญหาอุปสรรคในการ ให้ความช่วยเหลือแก่ประชาชนมาและ เป็นระยะเวลายาวนานมาแล้ว เพราะมีปัญหาถึงความไม่สะดวกและเกิดผลประโยชน์แก่ประชาชน ได้ดีเท่าที่ควรไม่เหมาะสมกับภารกิจที่รับมอบหมายและสอดคล้องตามแนวทางการบริการงานด้าน อำนวยความสะดวกยุติธรรมเพราะในยุค นี้การให้ความยุติธรรมต้องมุ่งเน้น ให้สอดคล้องต่อความต้องการ ของประชาชนด้วยคือ ในการให้บริการแก่ประชาชนนั้นต้อง สะดวก รวดเร็ว เป็นธรรม ลดขั้นตอน สอดคล้องตามแนวนโยบายของรัฐบาลตรงตาม ความต้องการของประชาชนอย่างสูงสุด จึงได้

ดำเนินการจัดให้มีการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทก่อนฟ้องคดีเพื่อหาวิธีการหลีกเลี่ยงการฟ้องร้องดำเนินคดีต่อศาลด้วยมีวัตถุประสงค์หลักคือมุ่งคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนให้ได้รับความเที่ยงธรรมเป็นกลาง (จตุสิงห์ วสันตสิงห์, 2553, หน้า 29) และให้ได้รับความยุติธรรม รวดเร็ว เสมอภาค (The rule of law) ในการระงับข้อพิพาทที่เกิดขึ้นเป็นการเปิดโอกาส ทางกระบวนการยุติธรรมอีกทางเลือกหนึ่งก่อนที่จะไปดำเนินคดีฟ้องร้องเป็นคดีความต่อศาล ทั้งนี้เพื่อเป็นการตรวจสอบและประเมินผลความพึงพอใจของประชาชนผู้มาขอรับบริการ ได้อย่างแท้จริงและจึงจำเป็นต้องนำหลักการของการบริหารตามหลักของการบริหารราชการ ตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการ บริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ.2546 และพระราชบัญญัติบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 7 พ.ศ.2550 มาประกอบหลักการในการปฏิบัติราชการด้วยจึงจะทำให้เกิดประโยชน์อย่างสูงสุดต่อประชาชนและ ประกันความถูกต้องและเป็นธรรมต่อ คู่กรณีพิพาท ด้วย โดยยึดหลักธรรมาภิบาล (Good governance) เพื่อสร้างประสิทธิภาพ (Process perspective) คุณภาพทางบริการ (People perspective) เกิดผลประโยชน์สูงสุดต่อประชาชน (Policy perspective)

กระบวนการยุติธรรมทางเลือก ชั้นพนักงานอัยการ ซึ่งตาม ภาษิตกฎหมาย ที่ว่า “ความยุติธรรมที่ล่าช้า คือการปฏิเสธความยุติธรรม” “Justice delayed is justice denied” ที่เล็งเห็นว่าผู้ที่อยู่ในภาวะเป็นคดีความทุกฝ่ายย่อมต้องการ ได้รับความเป็นธรรมในเวลาอันรวดเร็ว รัฐซึ่งมีหน้าที่อำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนจึงต้องหามาตรการทางกฎหมายให้ หมด ๑ เพื่อลดภาระการดำเนินคดีของประชาชน เพื่อให้เป็นมาตรการ ที่จะทำให้คดีความเสร็จสิ้นไปโดยรวดเร็วกว่าการดำเนินคดีในกระบวนการยุติธรรมตามปกติที่เป็นหลักปฏิบัติที่ดำเนินอยู่เป็นปกติ รัฐจึงต้องจัดให้มี “กระบวนการยุติธรรมทางเลือก ” (อนุชาติ คงมาลัย , 2552, หน้า 10) โดยหลักการของการนำกระบวนการยุติธรรมทางเลือกมาใช้นั้นก็เพราะมีจุดมุ่งหมายเพื่อต้องการให้เพิ่มทางเลือกให้แก่ประชาชนในการที่เข้าถึงความยุติธรรมได้อย่างรวดเร็วยิ่งขึ้น โดยมีต้องเลือกทางการดำเนินกระบวนการพิจารณาทางศาลตามวิธีการตามกระบวนการพิจารณาคดีตามปกติซึ่งศาลยุติธรรมได้ดำเนินการตามกระบวนการยุติธรรมตามแนวทางปกติอยู่แล้ว ซึ่งก็เป็นที่ยอมรับอยู่แล้วนั้นว่าการดำเนิน การตามกระบวนการยุติธรรมทางศาลนั้นต้องมีค่าใช้จ่ายในการนำคดีขึ้นสู่ศาล และที่สำคัญต้องใช้เวลามากในการดำเนินการเพื่อให้ได้มาซึ่งความยุติธรรม และเพิ่มความยุ่งยากในการดำเนินการตามขั้นตอนต่าง ๆ ยิ่งในปัจจุบันนี้รัฐต้องแบกรับภาระในดำเนินการด้านการยุติธรรมหมดค่าใช้จ่ายในการจัดสรรงบประมาณเพื่อบริการให้แก่ประชาชนทางศาล เมื่อประชาชนนำคดีมาฟ้องต่อศาลเพื่อขอความยุติธรรมจากกระบวนการยุติธรรมทางศาล จึงทำให้ มีคดีต่าง ๆ นั้นอยู่ในศาลมากมาย คงค้างการ

พิจารณาในศาลเยอะมากจนทำให้กว่า ที่คดีจะได้รับการพิจารณาและมีคำพิพากษานั้นต้องใช้เวลา ที่ยาวนานศาลจึงจะได้มีคำพิพากษาคดีเสร็จในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง จึงอาจทำให้คู่กรณีเข้าใจว่าไม่ได้รับความยุติธรรมอย่างแท้จริงเพราะเกิดความล่าช้า ไม่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในความเดือดร้อนและเรียกร้องหาความยุติธรรม สำนักงานอัยการสูงสุด ในบทบาทหน้าที่ตามที่กฎหมายให้อำนาจไว้ในงาน ด้านการ คຸ້ມຄອງສິດທິແລະຊ່ວຍເຫຼືອທາງກູໝາຍແກ່ປະຊາຊນ ນັ້ນ นับเป็นงานที่แตกต่างจากบทบาทด้านการอำนวยความสะดวกยุติธรรมในด้าน การดำเนินคดีหรือ การฟ้องผู้กระทำผิดต่อศาลในฐานะเป็นทนายแผ่นดิน โดยสิ้นเชิง โดยที่นับแต่สำนักงานอัยการสูงสุดได้ตั้งหน่วยงานนี้ขึ้นมาทำให้ กลุ่มประชาชน ในระดับรากหญ้า (Grass root) (เสนีย์ คำสุข, 2546, หน้า 248) ซึ่งเป็น กลุ่มประชาชนที่มี ฐานะ ค่อนข้างจะ ยากจนในชุมชนชนบทห่างไกล เป็นส่วนใหญ ่รวมทั้งบุคคลที่ไม่ได้รับความเป็นธรรมทางกฎหมายต่าง ๆ ได้เข้าถึงกระบวนการยุติธรรมและ ได้รับการดูแลคุ้มครองถึงสิทธิต่าง ๆ ของตนเองอย่างถ้วนหน้าและเป็นธรรมโดยบทบาท และ หน้าที่ตามภารกิจ สำคัญที่ทำให้ประชาชนได้รับความเป็นธรรมเกิดความสงบสุข ในสังคมคือ การ ให้ความช่วย เหลือทางด้านกฎหมายทั้ง โครงการเผยแพร่กฎหมายแก่ประชาชนในชนบทยากจน และ โครงการประนอมข้อพิพาทระดับหมู่บ้าน

การไกล่เกลี่ยประนีประนอมข้อพิพาท เป็นงานใน ภารกิจหลักและสำคัญยิ่งใน ความ รับผิดชอบของสำนักงานคุ้มครองสิทธิและช่วยเหลือทางกฎหมายแก่ประชาชน (สคช.) เพราะถือว่าเป็นหัวใจสำคัญของการช่วยเหลือทางด้านกฎหมายแก่ประชาชน ช่วยทำให้เกิดความสงบเรียบร้อย และบำบัดทุกข์บำรุงสุขให้แก่ประชาชน โดย ที่ผ่านมาของสำนักงานคุ้มครองสิทธิและช่วยเหลือ ทางกฎหมายแก่ประชาชน (สคช.) กับการระงับข้อพิพาทโดยวิธีการไกล่ เกลี่ยนั้นสามารถ ทำได้ อย่างมีประสิทธิภาพและก่อให้เกิดความสำเร็จอย่างสูงในภารกิจ การช่วยเหลือทางด้านกฎหมายแก่ ประชาชน เพราะสามารถทำให้ข้อพิพาทสามารถยุติลงได้โดยมิต้องนำคดีไปฟ้องทางศาลและทำให้ ข้อพิพาทยุติลงได้อย่างรวดเร็วประหยัดค่าใช้จ่ายเกิดความปรองดองไม่ทำให้เสียเวลาในการ ประกอบอาชีพอย่างอื่น โดยคู่กรณีที่พิพาทกันหากในกรณีที่ประชาชน มาขอคำปรึกษาแล้ว ส่วนมาก เจ้าหน้าที่ของสำนักงานคุ้มครองสิทธิและช่วยเหลือทางกฎหมายแก่ประชาชน (สคช.) ทุก ๆ จังหวัด ของสำนักงานอัยการสูงสุด รวมทั้งสำนักงานอัยการจังหวัดพัทธาที่ผู้ ศึกษานี้ปฏิบัติราชการทำ หน้าที่ช่วยเหลือ ท างด้านกฎหมายแก่ประชาชนอยู่ จะดำเนินการทำ หนังสือเรียกคู่ กรณ์มาพบ พนักงานอัยการเพื่อทำการไกล่เกลี่ยประนีประนอมข้อพิพาท โดยหากคิดเป็นเปอร์เซ็นต์ ของการที่ ได้มีหนังสือเรียกให้ คู่กรณีที่มีข้อกั น พิพาทนั้น มาทำการไกล่เกลี่ยแล้วพนักงานอัยการ และ เจ้าหน้าที่ ผู้ ทำการ ไกล่เกลี่ย นั้นสามารถทำให้ข้อพิพาท สำเร็จ ยุติตกลงกันได้ แล้วเกือบร้อย

เปอร์เซ็นต์คือสามารถใกล้เคียงสำเร็จ เกือบทุกอย่าง ซึ่งปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่ง ของความสำเร็จ อาจเกิดจากการความน่าเชื่อถือขององค์กรในนามสำนักงานอัยการสูงสุดซึ่งปัจจุบันนี้ได้เป็นองค์กรตามรัฐธรรมนูญและมีอำนาจหน้าที่ในการอำนวยความยุติธรรมโดยเฉพาะและ ดำเนินการตลอดมาหรืออีกส่วนหนึ่ง ก็อาจเกิดจากความน่าเชื่อถือของบุคคล กรของ สังกัดอัยการสูงสุด คือร้อยละเก้าสิบ เปอร์เซนต์เป็นนักกฎหมายที่เป็นมืออาชีพ หรืออาจเกิดจากประสบการณ์ของผู้ทำการใกล้เคียงเอง เพราะได้ทุ่มเทใส่ใจในการ ปฏิบัติงาน ในด้านให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายแก่ประชาชน มาอย่างต่อเนื่องและยาวนานมาแล้วก็ได้ จึงทำให้ภารกิจในงานช่วยเหลือทางกฎหมายนี้ประสบผลสำเร็จ เป็นอย่างดี และ เกิดประโยชน์อย่างสูงสุดในการคุ้มครองสิทธิและช่วยเหลือทางกฎหมายแก่ประชาชน สามารถ ระงับข้อพิพาทกัน ได้ด้วยวิธีการใกล้เคียงประนีประนอมยอมความ เกิดความสงบสุขและคุ้มครองสิทธิและผลประโยชน์ของประชาชนตามภาระหน้าที่ใน งานอำนวยความยุติธรรม จึงพอถือได้ว่าการใกล้เคียงในชั้นพนักงาน อัยการของสำนักงานคุ้มครองสิทธิและช่วยเหลือทางกฎหมายแก่ประชาชน (สคช.) เป็นกระบวนการยุติธรรมทางเลือกอีกแบบ หนึ่ง ซึ่งสมควรจะให้ความสำคัญและสร้างเสริมความยุติธรรมให้แก่ประชาชนผู้ด้อยโอกาส ในสังคมทุกหมู่เหล่านั้ ได้มีโอกาส ในการที่จะเข้าถึงความยุติธรรมได้มากยิ่งขึ้น อีกทางหนึ่งและเพื่อให้เกิดความสอดคล้องใน งาน ด้านการ บริการอำนวยความยุติ ธรรมตามแนวนโยบายแห่งรัฐโดย ทุก ๆ คณะรัฐบาลที่เข้ามาบริหารประเทศอีกด้วย

การใกล้เคียงประนีปร ะนอมข้อพิพาทชั้นพนักงานอัยการนั้น ก็ยังมีปัญหาทางด้านกฎหมาย ทำให้คู่กรณีที่มีข้อพิพาทได้รับความเสียหายอันเกิดจาก การทำสัญญาประนีประนอมยอมความโดยที่ไม่ได้ตั้งใจให้เป็นเช่นนี้ นเพราะคู่กรณีเข้าพบพนักงานอัยการเพื่อขอให้ช่วยเหลือทางกฎหมายเพื่อการใกล้เคียงประนีประนอมยอมความนั้นก็เพื่อต้องการความรวดเร็วและเป็นธรรม และประหยัดค่าใช้จ่ายในการขอใช้กระบวนการยุติธรรมทางเลือกทางหนึ่งของพนักงานอัยการโดยวิธีนี้เองเป็นกรณีที่ประชาชน มองเห็นว่าเป็นองค์กร หนึ่งที่ทำหน้าที่ ทางด้านอำนวยความยุติธรรม และมีหน่วยงานที่รับผิดชอบในงานคุ้มครองสิทธิและช่วยเหลือทางกฎหมายโดยตรงน่าจะเป็นหน่วยงาน ที่มีความน่าเชื่อถือมากที่สุดในการที่จะเรียกร้องขอความยุติธรรม นอกจากองค์กรที่ใช้ อำนาจทางตุลาการโดยตรง คือ ศาลยุติธรรม ศาลปกครอง ศาลรัฐธรรมนูญ แต่เมื่อวัตถุประสงค์ของการเลือกใช้วิธีการใกล้เคียงประนีประนอมข้อพิพาทชั้นพนักงานอัยการนี้ก็เพื่อแสวงหาความยุติธรรม ความรวดเร็ว ประหยัดเวลา และค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ในการดำเนินคดีทางศาลจึงได้เลือกใช้ช่องทาง การใกล้เคียงข้อพิพาทชั้นพนักงานอัยการเป็นวิธีการทางเลือกของตน แต่ด้วยเหตุที่ผลของการใกล้เคียงของคู่กรณีที่เกิดข้อพิพาทกันแล้ว ได้มีการทำสัญญาประนีประนอมยอมความนั้น แม้จะ

ทำให้ข้อพิพาทนั้นยุติ กันไปโดยผลของสัญญาประนีประนอมยอมความก็ตามแต่ความสำคัญของ สัญญาดังกล่าวนี้ มีผลทางกฎหมายที่ไม่สามารถที่จะบังคับคดีให้คู่กรณีนั้นปฏิบัติตามข้อตกลงใน สัญญาประนีประนอมนั้นได้ เช่นเดียวกับสัญญาประนีประนอมยอมความของคณะกรรมการไกล่เกลี่ยและประนอมข้อพิพาทระดับอำเภอ ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน ฉบับที่ 7 พ.ศ.2550 ทั้งที่สัญญาประนีประนอมยอมความที่ทำขึ้น โดยของคณะกรรมการไกล่เกลี่ยและ ประนอมข้อพิพาทระดับอำเภอนั้นเป็นการใช้อำนาจหน้าที่ ในทางการบริหารราชการแผ่นดินตาม พระราชบัญญัติบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ.2534 แต่ได้แก้ไขเพิ่มเติม ดังกล่าว ในการเพิ่มเติมให้ อำนาจให้อำเภอมีอำนาจในเขตอำเภอในการทำหน้าที่ของฝ่ายบริหารตามมาตรา 61/1(4) โดย ให้อำเภอ มีอำนาจไกล่เกลี่ยประนอมข้อพิพาทเพื่อให้เกิดความสงบเรียบร้อยในสังคมและตาม มาตรา 61/2 วรรคสาม ยังกำหนดให้คู่กรณีที่พิพาทเลือกบุคคลที่ทางอำเภอได้ขึ้นบัญชีรายชื่อประจำ อำเภอจัดทำไว้เป็นกรรมการไกล่เกลี่ยฝ่ายละหนึ่งคน และให้นายอำเภอ พนักงานอัยการประจำ จังหวัด หรือปลัดอำเภอที่ได้รับมอบหมายคนหนึ่งเป็นประธาน เพื่อทำหน้าที่เป็นคณะบุคคลผู้ทำ การไกล่เกลี่ยและหากคู่พิพาทนั้น สามารถที่จะตกลงกันได้ก็ให้คณะบุคคลผู้ทำหน้าที่ไกล่เกลี่ยนั้น จัดทำสัญญาประนีประนอมยอมความระหว่างคู่พิพาท โดยได้กำหนดให้สัญญาประนีประนอมยอม ความระหว่างคู่พิพาทนี้มีผลเช่นเดียวกับคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการ คือให้สามารถบังคับคดีได้ เลยโดยมิต้องนำคดีไปฟ้องยังศาลหากคู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งไม่ปฏิบัติตามสัญญาประนีประนอม ยอมความ โดยให้คู่กรณีนั้น สามารถร้องขอต่อพนักงานอัยการให้พนักงานอัยการนี้ ขึ้นคำร้องต่อ ศาลที่มีเขตอำนาจเพื่อให้ออกคำบังคับ คดีให้ตามสัญญาประนีประนอมยอมความ ได้ ซึ่งโดยที่ตาม หลักการและวิธีการของการไกล่เกลี่ยประนีประนอมข้อพิพาทของคณะกรรมการไกล่เกลี่ยระดับอำเภอ จนได้ทำการทำสัญญาประนีประนอม ยอมความนี้เป็นเพียงการใช้อำนาจหน้าที่ของฝ่ายบริหารของ ฝ่ายปกครองที่ได้กระทำการเพื่อให้เกิดความสงบเรียบร้อยในสังคม แต่ทำให้มีผลของการทำสัญญา ประนีประนอมนี้เป็นเสมือนการใช้อำนาจทางตุลาการไปด้วยในขณะเดียวกันทั้ง ๆ ที่ตามบทบาท ด้วยอำนาจหน้าที่ตามการกฎหมายตามพระราชบัญญัติบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ.2534 และ ฉบับ ที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 7) พ.ศ.2550 ซึ่งได้บัญญัติขึ้นมาเพื่อเพิ่มเติมอำนาจหน้าที่ให้ฝ่ายบริหาร โดยให้อำนาจอำเภอโดยผู้มีอำนาจในการใช้อำนาจบริหารในระดับอำเภอ ก็คือนายอำเภอเป็นผู้ทำ หน้าที่เป็นประธาน คณะกรรมการ ไกล่เกลี่ย ประนีประนอมข้อพิพาท เป็นการใช้อำนาจหน้าที่ ของ ฝ่ายปกครองทางการบริหารแต่ตามพระราชบัญญัติดังกล่าวนี้ได้ให้อำนาจในการใช้อำนาจในกรณีนี้ ได้ทำการไกล่เกลี่ย ประนีประนอม และทำสัญญาประนีประนอมยอมความระหว่างข้อพิพาทนี้มี ลักษณะเป็น การใช้อำนาจ ทางตุลาการ ไปด้วยในเวลาเดียวกัน เพราะว่าในผลสุดท้ายของการผิด

ข้อตกลงตาม สัญญาประนีประนอมนี้โดย ถ้าเป็นกรณี หากคู่สัญญาตามสัญญาประนีประนอมยอม ความฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งนั้นไม่ได้ปฏิบัติตามสัญญา ประนีประนอมยอมความนั้น กฎหมาย ได้ให้สิทธิ ของคู่สัญญาอีกฝ่ายสามารถไป ร้องขอให้พนักงานอัยการยื่นคำร้องขอออกคำสั่งจับคดี ตามสัญญา นั้น ได้เลย โดยไม่ต้องมีการนำคดีไปฟ้องร้อง ต่อศาลตามมูลหนี้ตามสัญญาประนีประนอมยอมความ นั้นก่อนดังเช่นสัญญาประนีประนอมยอมความของพนักงานอัยการ ในกรณีที่พนักงานอัยการ ได้จัด ให้คู่กรณีที่มีข้อพิพาทมาทำการไกล่เกลี่ยที่สำนักงานอัยการคุ้มครองสิทธิและช่วยเหลือทางด้าน กฎหมายแก่ประชาชน จนเพราะ กรณีที่พนักงานอัยการ ได้มีการเรียกคู่กรณีที่พิพาทมา พบพนักงาน อัยการเพื่อ ทำการ ไกล่เกลี่ยและได้ ทำการไกล่เกลี่ย จนคู่กรณีตกลงกันได้ แล้วจึงได้มีการทำสัญญา ประนีประนอมยอมความเนื่องจากการที่สามารถตกลงกันได้แล้วพนักงานอัยการ ได้จัดทำบันทึก สัญญาประนีประนอมยอมควา มเช่นเดียวกัน เหมือนดังเช่นที่ได้ทำการไกล่เกลี่ยและทำสัญญา ประนีประนอมยอมความกันในชั้นการไกล่เกลี่ยระดับข้อพิพาทในระดับอำเภอของฝ่ายปกครองแต่ ความแตกต่างของผลแห่งสัญญาการประนีประนอมยอมความนั้นมีความแตกต่างของผลแห่งสัญญา นั้นกรณีที่มีการผิดข้อสัญญาในสัญญาประนีปร ะนอมยอมความนั้นจะ ไม่เท่าเทียมกัน คือหาก คู่สัญญาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง ได้ผิดสัญญาประนีประนอมยอมความ ของฝ่ายที่ใช้อำนาจฝ่ายบริหารหรือ ฝ่ายปกครองนั้นคู่สัญญาอีกฝ่ายนั้นสามารถจะนำไปบังคับคดีโดยการขอออกคำสั่งจับคดีได้เลยโดย มิต้องนำคดีไปฟ้องต่อศาล ก่อน แต่ถ้าหากคู่สัญญาที่ ไปทำสัญญาประนีประนอมยอมความชั้น พนักงานอัยการนั้นหากไม่ ได้ปฏิบัติตามสัญญาประนีประนอมยอมความนั้นต้องนำคดีไปฟ้องต่อ ศาลก่อนจึงจะบังคับคดีได้ คือไม่สามารถจะบังคับคดีได้ทันทีเหมือนดังเช่นการผิดสัญญา ประนีประนอมยอมความที่ได้ไปกระทำที่คณะกรรมการไกล่เกลี่ยระดับอำเภอ ซึ่งเมื่อ ได้ เปรียบเทียบดูตามรูปแบบวิธีดำเนินการโดยสภาพและสถานะขององค์กรตามบทบาทอำนาจใน หน้าที่ แล้วอำนาจในการอำนวยความสะดวกธรรมเป็นบทบาทหน้าที่ที่มีกฎหมายกำหนดให้พนักงาน อัยการที่สังกัดสำนักงานอัยการสูงสุดทำได้โดย มีกฎหมายรับรองอำนาจหน้าที่ให้ปฏิบัติไว้ ซึ่ง โดยเฉพาะภารกิจการให้ความช่วยเหลือทางด้านกฎหมายแก่ประชาชนนั้นได้จัดตั้งหน่วยงานใน สังกัดสำนักงานอัยการสูงสุดให้มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงคือ สำนักงานคุ้มครองสิทธิและ ช่วยเหลือทางกฎหมายแก่ประชาชน (สคช.) นั้นทำเกือบจะเป็นอำนาจทางตุลาการด้วยแม้จะเป็น องค์กรที่ไม่มีสถานะดังเช่นองค์กรตุลาการ โดยตรงก็ตามแต่โดยที่เป็นองค์กรตามรัฐธรรมนูญและมี บทบาทอำนาจหน้าที่ทางการอำนวยความสะดวกธรรม โดยตรงและได้ปฏิบัติตามภารกิจให้ความ ช่วยเหลือทางกฎหมายแก่ประชาชนมานานหลายทศวรรษแล้วแต่ทำไมบทบาทอำนาจหน้าที่ในการ อำนวยความสะดวกธรรมของสำนักงานอัยการสูงสุดในกรณีให้ความช่วยเหลือทางด้านกฎหมายแก่

ประชาชน ถึงไม่มีผลในทางกฎหมายได้เช่นเดียวกันกับอำเภอที่ได้ใช้อำนาจทางการบริหารในการ
ไกล่เกลี่ยประนีประนอมข้อพิพาทเพื่อให้เกิดความสงบเรียบร้อยในสังคม

ในสถานการณ์ปัจจุบันมนุษย์ทุกคนล้วนแสวงหาความยุติธรรมโดยมุ่งหวังว่าทุกคนมี
สิทธิเรียกร้องความยุติธรรมได้ อย่างไม่มีข้อจำกัด ดังนั้นในการเรียกหาความยุติธรรมนั้น “ความ
ยุติธรรมที่ล่าช้า ก็คือการปฏิเสธความยุติธรรมนั่นเอง ” หากได้กำหนดให้การทำสัญญา
ประนีประนอมยอมความชั้นพนักงานอัยการมีความไม่เท่าเทียม กันของ ผล แห่ง สัญญา
ประนีประนอมยอมความในด้าน การบังคับคดี แล้วจะดูมองว่าการปฏิบัติหน้าที่ในการไกล่เกลี่ย
ประนีประนอมข้อพิพาทของสำนักงาน คຸ້ມຄອງสิทธิและช่วยเหลือทางกฎหมายแก่ประชาชน
(สคช.) ซึ่งสังกัดสำนักงานอัยการสูงสุด ในกรณีที่ผู้ ทำหน้าที่ ไกล่เกลี่ยได้ ปฏิบัติหน้า ราชการ โดย
กฎหมายให้อำนาจในฐานะเป็นหน่วยงานที่ทำหน้าที่อำนวย ความยุติธรรมและงานคຸ້ມຄອງสิทธิ
และช่วยเหลือทางกฎหมายแก่ประชาชนได้กระทำการ ไกล่เกลี่ยประนีประนอมข้อพิพาทนั้น โดย
การปฏิบัติหน้าที่ราชการสามารถทำการไกล่เกลี่ยจนคู่กรณีพิพาทสามารถตกลงกันได้แล้วและได้
จัดทำสัญญาประนีประนอมยอม ความกัน แต่เมื่อหากคู่กรณีที่พิพาทกันตามสัญญาประนีประนอม
ยอมความไม่ปฏิบัติตามสัญญา ประนีประนอมนั้นคู่สัญญา อีกฝ่ายต้องนำคดีไปฟ้องต่อศาลเพื่อ จะ
บังคับคู่กรณีให้รับผิดชอบ ตามสัญญาประนีประนอมยอมความ นั้นก่อนจึงจะขอบังคับคดีต่อไปได้
หากเป็นเช่นนี้จึงน่าจะ ไม่สมควรที่สำนักงานคຸ້ມຄອງสิทธิและช่วยเหลือทางกฎหมายแก่ประชาชน
(สคช.) จะไปกระทำการ มีหนังสือ เรียกคู่กรณีมาทำการไกล่เกลี่ย เพื่อให้ระงับข้อพิพาท กันให้แก่
คู่กรณีที่พิพาทนั้น เพราะจะทำให้เป็นการ เพิ่มขึ้นตอนหรือเพิ่มภาระให้แก่ประชาชนที่ต้องการจะ
เรียกร้องความยุติธรรม เพราะว่าถ้าหาก ทำการ ไกล่เกลี่ย จนสามารถตกลง กัน มีการทำสัญญา
ประนีประนอมยอมความต่อกัน แล้วแต่สัญญาฉบับดังกล่าว นั้น ไม่สามารถ ที่จะบังคับคดีกันได้
ดังเช่นการ ที่จะแนะนำ ให้ประชาชนที่มาขอความช่วยเหลือนั้นไปทำการไกล่เกลี่ย ประนีประนอม
ต่อคณะกรรมการไกล่เกลี่ยระดับอำเภอจะดีกว่า เพราะทำให้สามารถจะบังคับคดี กันได้รวดเร็วขึ้น
ไม่ต้องเสียเวลาและเสียค่าใช้จ่ายในการ นำคดีไปฟ้องต่อศาลก่อนทั้ง ๆ ที่ในการไกล่เกลี่ย
ประนีประนอมข้อพิพาทในชั้นอำเภอของ คณะกรรมการไกล่เกลี่ยระดับอำเภอนั้น โดยใน
คณะกรรมการไกล่เกลี่ยระดับอำเภอนั้น ยังกำหนดให้ มีพนักงานอัยการประจำจังหวัดไปร่วมเป็น
คณะกรรมการ ไกล่เกลี่ยด้วย จึงอาจดูมองว่าการเรียกคู่กรณีมาทำการ ไกล่เกลี่ยประนีประนอมข้อ
พิพาทชั้นพนักงานอัยการของสำนักงานอัยการคຸ້ມຄອງสิทธิและช่วยเหลือทางกฎหมายแก่
ประชาชนเป็นองค์กรหรือหน่วยงานของรัฐที่เพิ่มภาระให้ประชาชนมากขึ้นกว่าเดิมทำให้ประชาชน

นั้นไม่สามารถเข้าถึงความยุติธรรมตามกระบวนการยุติธรรมทางเลือกอย่างแท้จริง และได้ก่อให้เกิดความเสียหายเนื่องจากการทำสัญญาประนีประนอมยอมความหลายอย่าง ดังนี้

ปัญหากฎหมายประการแรก คือ ปัญหาจากการทำสัญญาประนีประนอมยอมความหากเป็นกรณีที่เป็นความผิดทางอาญาที่เป็นความยินยอมความได้สัญญาดังกล่าวทำให้สิทธิในการนำคดีอาญามาฟ้องนั้นระงับลงตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 39 คือทำให้คู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่งไม่สามารถนำคดีไปฟ้องร้องต่อศาลถูกต้องสิทธิและเสียสิทธิทางกฎหมายในการดำเนินคดีความผิดตามกฎหมายอาญานี้ น. ๆ ส่วนสิทธิเรียกร้องในทางแพ่งนั้นคู่กรณีทุกฝ่ายต้องระงับไปซึ่งสิทธิในมูลค่าความแห่งละเมิดตามความผิดทางอาญานั้นแล้วแต่เกิดสิทธิเรียกร้องใหม่ต่อกันตามข้อตกลงในสัญญาประนีประนอมยอมความตามที่ได้ตกลงกันนั้น

ปัญหากฎหมายประการที่สอง ซึ่งนับว่าเป็นปัญหาอันสำคัญมาก คือปัญหาเกิดจากกรณีเมื่อได้ทำสัญญาประนีประนอมยอมความ ตามข้อตกลงกัน แล้วหาก ต่อมา ที่คู่กรณีตาม สัญญาประนีประนอมยอมความ ดังกล่าว ฝ่ายหนึ่งฝ่ายใด ไม่ปฏิบัติตาม ข้อตกลงใน สัญญาประนีประนอมยอมความนั้นอีกฝ่ายหนึ่งต้องนำคดีไปฟ้องร้องต่อศาลก่อนจึงจะทำให้สามารถบังคับคดีตามสัญญาประนีประนอมยอมความ โดยการขอให้ศาล ออกคำสั่งบังคับคดีได้ ทำให้เกิดความล่าช้าแห่งการจะบังคับคดีแก่คู่กรณีนั้น จึงไม่สอดคล้องกับหลัก การของกระบวนการ ยุติธรรม ทางเลือกอย่าง แท้จริง ดังนั้นจึงเป็นการ สมควรอย่างยิ่งที่จะต้องศึกษาถึงปัญหาของการ โกล่เกลี่ย และ ประนีประนอมข้อพิพาทและ กรณี การ ผิดสัญญาประนีประนอมยอมความ ของหน่วยงาน ชันพนักงานอัยการของสำนักงาน คู่คุ้มครองสิทธิและช่วยเหลือทางกฎหมายแก่ประชาชน (สคช.) ว่าสมควรที่แก้ไข หรือปรับปรุง กฎหมาย กฎ ระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งใด ๆ หรือไม่ อันจะเป็นการเพิ่มมาตรฐานทางการอำนวยความยุติธรรม แก่สังคมและ ช่วยส่งเสริม สนับสนุน การบังคับใช้กฎหมาย ที่มีประสิทธิภาพและให้ทันสมัยเท่าเทียมกับนานาประเทศให้เป็นที่ยอมรับทั้งในระดับประเทศและในระดับนานาชาติต่อไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อ ศึกษา ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา ในการบังคับคดีตามสัญญาประนีประนอมยอมความจากการระงับข้อพิพาทโดย การ โกล่เกลี่ยประนีประนอมยอม ความ ชันพนักงานอัยการและในชั้นฝ่ายปกครอง
2. เพื่อศึกษา ประวัติความเป็นมา แนวคิด ทฤษฎี ความหมายและหลักเกณฑ์สำคัญ เกี่ยวกับการ โกล่เกลี่ยประนีประนอมยอมความชันพนักงานอัยการ รวมทั้งขอบเขตของการปรับใช้

กฎหมายในการช่วยเหลือทางกฎหมาย แก่ประชาชนของสำนักงานอัยการสูงสุด ในกรณีทำสัญญา ประนีประนอมยอมความแล้วมีผลต่อการการบังคับคดี

3. เพื่อศึกษากฎหมายที่เกี่ยวกับการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททั้งของไทยและต่างประเทศ

4. เพื่อศึกษาปัญหาทางกฎหมายในการ บังคับคดีตามสัญญาประนีประนอมยอมความ ในกรณีคู่กรณีพิพาททำการไกล่เกลี่ยประนีประนอมยอมความชั้นพนักงานอัยการแล้วไม่ปฏิบัติตาม สัญญาประนีประนอมยอมความ

5. เพื่อศึกษาถึงแนวทางและข้อเสนอแนะให้มีการเพิ่มเติม ปรับปรุง แก้ไขตามกฎหมายที่มี อยู่สำหรับรองรับการการบังคับคดีตามสัญญาประนีประนอมยอม ความในกรณีคู่กรณีพิพาททำ การไกล่เกลี่ยประนีประนอมยอมความชั้นพนักงานอัยการแล้วไม่ปฏิบัติตามสัญญาประนีประนอม ยอมความ

สมมติฐานของการศึกษา

มาตรการทางกฎหมายที่มี ประสิทธิภาพช่วยประสานกลมกลืนต่อการปฏิบัติภายใต้ หลักการพื้นฐานตามรัฐธรรมนูญ ย่อมเป็นเครื่องมือที่สำคัญและจำเป็นต่อสัมฤทธิ์ผลอันสูงสุดของ การอำนวยความสะดวกยุติธรรมและหลักประกันความยุติธรรม ที่จะได้รับจากองค์กรด้านการอำนวยความสะดวก ยุติธรรม กระบวนการยุติธรรมทางเลือกชั้นพนักงานอัยการ เป็นมาตรการ ที่แบ่งเบาภาระคดี (Diversion) ออกจากกระบวนการยุติธรรมเพื่อเพิ่มทางเลือกตามความต้องการคู่ความให้ได้รับความ ยุติธรรมในเวลาอันรวดเร็วกว่า วิธีการดำเนินคดีในกระบวนการยุติธรรมตามหลักที่ปฏิบัติอยู่ปกติแต่ เมื่อคู่กรณีได้เข้าสู่กระบวนการยุติธรรมทางเลือกชั้นพนักงานอัยการแล้ว โดยเข้าทำการไกล่เกลี่ย ประนีประนอมในข้อพิพาทและสามารถยุติข้อพิพาทต่อกันได้จนได้ตกลงทำสัญญาประนีประนอม ยอมความกันเพื่อทำให้สัญญาดังกล่าวสามารถบังคับแก่คู่สัญญา ได้หากเกิดกรณีการผิดสัญญา ดังกล่าวจึงควรมีมาตรการทางการบังคับคดีบทลงโทษเพื่อให้ปฏิบัติต่อกันแก่คู่สัญญาให้ปฏิบัติตาม สัญญานั้น โดยไม่ต้องฟ้องร้องเป็นคดีขึ้นใหม่

ขอบเขตของการศึกษา

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มุ่ง ศึกษาถึงมาตรการทางกฎหมายที่นำมาปรับใช้ในการปฏิบัติงาน ของเจ้าหน้าที่ในการกระทำตามอำนาจหน้าที่การให้ความช่วยเหลือ ทางกฎหมายแก่ประชาชนของ องค์กรตามรัฐธรรมนูญที่มีภารกิจในด้านการอำนวยความสะดวกยุติธรรมตามกรอบของกฎหมายภายใน ของประเทศไทยและของต่างประเทศ เฉพาะกรณีการ นำมาปรับใช้กฎหมายภายในประเทศไทย

เพื่อให้สอดคล้องกับการประนีประนอมข้อพิพาททั้งตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์
ประมวลกฎหมายอาญา ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณา
ความแพ่ง พระราชบัญญัติการบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ.2534 และแก้ไขปรับปรุง ฉบับที่ 7 พ.ศ.
2550 พระราชบัญญัติ องค์กรอัยการและพนักงานอัยการ พ.ศ.2553 กฎ ระเบียบ สำนักงานอัยการ
สูงสุด

วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษาวิจัยวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ จะทำการวิจัยทางเอกสาร (Documentary research) โดย
จะศึกษา ค้นคว้า รวบรวมข้อมูล จาก ตำรา ประมวลกฎหมาย แพ่งและพาณิชย์ ประมวลกฎหมาย
อาญา ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง
พระราชบัญญัติการบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ.2534 และแก้ไขปรับปรุง ฉบับที่ 7 พ.ศ.2550
พระราชบัญญัติ องค์กรอัยการและพนักงานอัยการ พ.ศ.2553 ตลอดจนกฎ ระเบียบ สำนักงานอัยการ
สูงสุด บทความทางวิชาการ วารสารทางกฎหมายและคำพิพากษา ของศาล ทั้งของไทยและ
ต่างประเทศ วิทยานิพนธ์ ทั้งข้อมูลทาง อินเทอร์เน็ต (Internet) และวิเคราะห์กฎหมายที่เกี่ยวข้อง
ตลอดจนข้อมูลกฎหมาย ทฤษฎีอื่น ๆ อันเกี่ยวกับการการนำกระบวนการยุติธรรมทางเลือกที่รัฐมี
หน้าที่อำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชน ตลอดทั้งกฎ ระเบียบ แนวนโยบาย ของรัฐ ในการใช้
อำนาจทางการบริหารตามพระราชบัญญัติการบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ.2534 ประกอบ
พระราชบัญญัติการบริหารราชการแผ่นดิน ฉบับที่ 7 พ.ศ.2550 อันเป็นการอำนวยความสะดวก
ทางด้านรักษาความสงบเรียบร้อยในสังคม รวมถึงการศึกษาจากกระบวนการปฏิบัติงานจริงของผู้
ศึกษาตามประสบการณ์ที่ได้ปฏิบัติงานจริงในหน้าที่นิติกรในสำนักงานของสำนักงานอัยการ
สิทธิและช่วยเหลือทางกฎหมายแก่ประชาชนสำนักงานอัยการสูงสุด

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาในการบังคับคดีตามสัญญา
ประนีประนอมยอมความจากการระงับข้อพิพาทโดยไกล่เกลี่ยประนีประนอมยอมชดเชยพนักงาน
อัยการ และของ ฝ่ายปกครอง
2. ทำให้ทราบ ถึงประวัติความเป็นมา แนวคิด ทฤษฎี ความหมาย และหลักเกณฑ์สำคัญ
เกี่ยวกับการ ไกล่เกลี่ยประนีประนอมยอมความชดเชยพนักงานอัยการ รวมทั้งขอบเขตของการปรับใช้

กฎหมายในการช่วยเหลือทางกฎหมายแก่ประชาชนของสำนักงานอัยการสูงสุดในการนี้ทำสัญญา ประนีประนอมยอมความแล้วมีผลต่อการการบังคับคดี

3. ทำให้ทราบกฎหมายที่เกี่ยวกับการไต่ถามข้อพิพาททั้งของไทยและของต่างประเทศ

4. ทำให้ทราบ ปัญหาทางกฎหมายในการ บังคับคดีตามสัญญาประนีประนอมยอมความ ในกรณีคู่กรณีพิพาททำการไต่ถามประนีประนอมยอมความชั้นพนักงานอัยการแล้วไม่ปฏิบัติตาม สัญญาประนีประนอมยอมความ

5. ทำให้ทราบถึงแนวทางและข้อเสนอแนะให้มีการเพิ่มเติมปรับปรุง แก้ไขตามกฎหมาย ที่มีอยู่ สำหรับรองรับการการบังคับคดีตามสัญญาประนีประนอมยอมความในกรณีคู่กรณีพิพาททำ การไต่ถามประนีประนอมยอมความชั้นพนักงานอัยการแล้วไม่ปฏิบัติตามสัญญาประนีประนอม ยอมความ

นิยามศัพท์

สำนักงานคุ้มครองสิทธิและช่วยเหลือทางกฎหมายแก่ประชาชน (สคช.) หมายถึง ส่วน ราชการหนึ่งของสำนักงานอัยการสูงสุด ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ในการให้ความช วยเหลือทางด้าน กฎหมายแก่ประชาชน โดยมีชื่อ เรียก “สคช. กลาง ” “สคช. จังหวัด ” “สคช. สาขา ” ปัจจุบันมี สำนักงานตั้งอยู่ในอาคารที่ทำการสำนักงานอัยการจังหวัดนั้น ๆ

กระบวนการยุติธรรมทางเลือก หมายถึง กระบวนการยุติธรรมที่มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อ ใช้เป็นมาตรการแบ่งเบาภาระคดี (Diversion) ออกจากกระบวนการยุติธรรมไม่ว่าจะเป็นมาตรการที่ นำมาใช้ในขั้นตอนใดของกระบวนการยุติธรรมหรือเรียกว่าการเบี่ยงเบนคดีที่จะขึ้นสู่ศาล (อนุชาติ คงมาลัย, 2552, หน้า 8)

การไต่ถามข้อพิพาท หมายถึง การระงับข้อพิพาท โดยบุคคลที่สามที่เรียกว่า “ผู้ ไต่ถาม คดี ” ทำหน้าที่ในการเสนอแนะแนวทางให้กับคู่กรณี ส่วนในพจนานุกรมฉบับ ราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2525 ให้คำนิยาม “ไต่ถามคดี” หมายความว่า พุดจาให้ปรองดองกัน พุดจา ให้ตกลงกันลู่ไปให้เรียบร้อยทำให้มีส่วนเสมอกัน (บุญตา ส. ผาบัณเฑาะ, 2547, หน้า 123)

การประนีประนอมข้อพิพาทข้อพิพาท หมายความว่า การที่คู่กรณีทั้งสองฝ่ายระงับข้อพิพาท อันใดอันหนึ่ง ซึ่งมีอยู่หรือจะมีขึ้นให้เสร็จไปด้วยต่างยอมผ่อนผันให้แก่กัน หรือการที่บุคคลหรือ องค์กรตัวแทนเข้าไปเกี่ยวข้อง เข้าไปแทรกแซงเข้าไปอยู่กลางระหว่างบุคคลสองคนหรือ อสองฝ่าย เพื่อจัดข้อขัดแย้งหรือสร้างความปรองดอง ทั้งนี้โดยไม่มีอำนาจบ ังคับไม่ว่าโดยทางตรงหรือ ทางอ้อม (เกษม คมสัจธรรม, 2552, หน้า 47)

ผู้ไกล่เกลี่ย หมายความว่า บุคคลผู้เป็นกลางซึ่งทำหน้าที่สนับสนุนอำนวยความสะดวกช่วยเหลือ แนะนำ เสนอแนะ หาแนวทางและส่งเสริม ให้คู่กรณีสามารถระงับข้อพิพาทที่เกิดขึ้นให้ยุติลงโดยผู้ไกล่เกลี่ยต้องไม่เป็นตัวแทนของคู่พิพาทฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง แต่เป็นผู้รับผิดชอบรักษากระบวนการไกล่เกลี่ยให้ดำเนินต่อไปได้ด้วยดีซึ่งคนกลางกรณีที่เป็นไกล่เกลี่ยข้อพิพาทก่อนการฟ้องคดีต่อศาลจะเรียกว่า “ผู้ไกล่เกลี่ย” ซึ่งหากเป็นการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทหลังจากมีการฟ้องคดีต่อศาลแล้วจะเรียกว่า “ผู้ประนีประนอม” (สำนักกระงับข้อพิพาทศาลยุติธรรม, 2552, หน้า 19)

สัญญาประนีประนอมยอมความ หมายความว่า สัญญาซึ่งผู้เป็น คู่สัญญาทั้งสองฝ่ายระงับข้อพิพาทอันใดอันหนึ่งซึ่งมีอยู่หรือจะมีขึ้นนั้นให้เสร็จไปด้วยต่างยอมผ่อนผันให้แก่กัน

ข้อพิพาท หมายความว่า ข้อโต้แย้งเกี่ยวกับสิทธิหรือหน้าที่บุคคลใดตามกฎหมายซึ่งพิพาทเกี่ยวกับความแฟงหรือความอาญา

คำบังคับคดี หมายความว่า หนังสือซึ่งเป็นคำสั่งศาลกำหนด ระยะเวลาให้ลูกหนี้ตามคำพิพากษาปฏิบัติ ตามคำบังคับในวันที่ได้มีคำพิพากษาเพื่อชำระหนี้หรือปฏิบัติตามคำพิพากษาแก่เจ้าหนี้

หมายบังคับคดี หมายความว่า หนังสือซึ่งศาลได้แต่งตั้งเจ้าพนักงานบังคับคดี ไปทำการยึดทรัพย์ของลูกหนี้เพื่อขายทอดตลาดนำมาชำระหนี้ตามคำพิพากษาแก่เจ้าหนี้ตามคำพิพากษา

คู่กรณี หมายความว่า ผู้ที่โต้แย้งหรือถูกโต้แย้งเกี่ยวกับสิทธิหรือหน้าที่ตามกฎหมายที่รับรองคุ้มครองให้ไว้

ผู้เสียหาย หมายความว่า ผู้ได้รับความเสียหายเนื่องจากการกระทำความผิดฐานใดฐานหนึ่งรวมทั้งผู้มีอำนาจจัดการแทนได้ ดังมาตรา 4, 5, 6 ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 2(4)

ค่าเสียหาย (Damages) หมายถึง การใช้เป็นเงินแก่ผู้เสียหาย เพื่อทดแทนความเสียหายที่เกิดขึ้นต้องเป็นเงินเท่านั้น (ไพโรจน์ วายุภาพ, 2551, หน้า 265)

ค่าสินไหมทดแทน (Compensation) หมายถึง การชดใช้แก่ผู้เสียหายเพื่อทดแทนความเสียหายที่เกิดขึ้นทุกอย่างไม่ใช่เฉพาะการใช้เป็นเงิน (ไพโรจน์ วายุภาพ, 2551, หน้า 265)

อำเภอ หมายถึง หน่วยราชการบริหารส่วนภูมิภาครองจากจังหวัดเรียกว่าอำเภอ และให้หมายความรวมถึง กิ่งอำเภอ

นายอำเภอ หมายความว่า รวมถึง ปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอด้วย ที่มีอำนาจหน้าที่ในการปกครองท้องที่ป้องกันภัยอันตรายของราษฎรและรักษาความสงบในท้องที่และมีอำนาจหน้าที่ในการระงับข้อพิพาทให้แก่ราษฎรในท้องที่ที่อยู่ในความปกครองของตน